

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu, pe 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru moravii, pe 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate, pe 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Sfășiată, nu zdrăntuită!

Sibiu, 30 Iulie n.

S'a uitat la una din ședintele de la Ungare ținute săptămânal în camera de un domn deputat maghiar, înfățișându-se în cursul vorbirii rostite, a scăpat din gură o expresie nepotrivită, bagatelizatoare, ba chiar ofenzatoare la adresa României, numindu-o „fleașcă de stat ungurească”, „rongyos kis államunk”.

O gazetă maghiară a scris apoi, că unul dintre deputații naționaliști români ar fi întrerupt pe ilustrul orator cu cuvintele „nu e stat balcanic”, iar altul cu cuvintele „e numai sfășiată, nu e zdrăntuită”, — pentru că adevăratul înțeles al cuvântului „rongyos” este: zdrăntă!

În notele stenografice, luate despre tot ce se vorbește în dietă, nu se află nici o urmă despre aceste întreruperi. Domnul Bánffy însă, îngerul păzitor al întregității statului ungar, a luat de bani buni cele scrise în gazeta maghiară, și a adus în ședința următoare, în firul unei interpelări, chestia pe tapet, formându-și din afirmativa întrerupere din urmă punct de acuzare în contra deputaților naționaliști români, că iată, cu toată negarea lor, sunt irredentați, pentru că ce alt înțeles poate să aibă întreruperea cu pricina decât acela, că România e azi sfășiată numai, dar va ajunge ea să fie iarăși întreagă, făcând parte din ea și — Ardealul!... Iată deci că e evidentă tradarea de patrie din partea Românilor!

S'a sculat numai decât inimosul deputat Dr. Iuliu Maniu și a răspuns domnului baron, că dacă peste tot a fost făcută întreruperea din întrebare, ea a fost foarte corectă și adevărată, pentru că de fapt România e sfășiată, după ce i-a fost răpită Bucovina și Basarabia, părți întregitoare cari i-au aparținut mai înainte.

Și s'a năpustit acum presa maghiară asupra domnului Maniu, și susține că a spus numai din șiretenie ceea ce a spus, pentru că gândul său și al tuturor celor de o credință cu el a fost totuși la Ardeal atunci când s'a făcut întreruperea cu pricina!

Acesta e faptul pe care voim să-l comentăm.

Întâiu de toate, trebuie să ne exprimăm mirarea și părerea de rău, că din partea prezidentului camerei ungare nu a fost îndrumat la ordine deputatul care și-a permis să vorbească despre România în tonul în care a vorbit. Precum despre domnitorul țării, așa și despre statele străine, și peste tot despre aceia, cari nu sunt de față în parlament, ori nu sunt reprezentați în parlament, nu e cuvințios să se vorbească nimica rău, pentru că nu le este dată posibilitatea de a se apăra. Cu atât mai necuviincios este însă a vorbi de rău și a bagateliza un stat, fie și mai mic, care se află în raporturi de alianță cu statul nostru.

România face doară parte din tripla alianță, nu pentru că ea s'ar fi îmbulzit să intre în această alianță, ci pentru că a fost poftită să facă parte din ea. Regele Carol al României apoi, dintre toți domnitorii Europei, e cel mai intim amic al bătrânului nostru Monarh, care sigur că nu și-l'ar fi ales de amic și aliat, dacă ar fi domnitorul unui fleacă de stat, unei zdrănce de țărișoare.

Maiestatea Sa domnitorul nostru a văzut la anul 1896 când a făcut vizită la București ce armată are România, ce razim bun poate oferi armata aceasta bine instruită și bine disciplinată monarhiei noastre în caz de primejdie, și n'a avut decât cuvinte de laudă și de admirație cu privire la cele văzute și experimentate atunci în București și prețuirea pe unde a trecut prin România. A văzut o țară pusă pe cele mai solide și mai sigure baze ale înaintării, pe toate terenele.

Dee-ne deci voie domnii din parlamentul ungar, să ținem de mai competentă părerea domnitorului nostru despre România, decât părerea lor.

Incolo apoi a avut mare dreptate domnul deputat român Dr. Iuliu Maniu când a spus în plin parlament, că dacă peste tot întreruperea cu sfășierea României a fost făcută, ea s'a putut referi numai la Bucovina și Basarabia, provincii rupte din corpul României.

Acesta e fapt istoric, bine cunoscut celor ce cunosc istoria. Știm pe ce cale a ajuns Bucovina în stăpânirea Austriei și Basarabia sub domnia rusească. Nu le-a cucerit nime cu arma, au fost luate, au fost răpite. Ardealul însă n'a fost luat ori răpit, pentru că Ardealul nici odată n'a făcut parte întregitoare din principatele române de odinioară. O singură dată, pe vremea lui Mihail Viteazul, a ajuns Ardealul pe scurtă vreme sub domn român, nu însă sub domnie românească, pentru că și atunci Ardealul și-a avut independența sa ca stat, autonomia sa, legile sale, parlamentul său. A rămas ceea ce a fost, Ardeal, n'a fost anexat la Muntenia, ori contopit în ea.

Mihail Viteazul cu ordinele și staturile Ardealului, cu aristocrațimea din Ardeal a ținut diete și a adus legi pe placul acestora, nu cu boerii sei din Muntenia. Iar în războaiele de cucerire, Români din Ardeal au luptat în contra trupelor sale. Și se poate, că dacă s'ar face cândva o nouă încercare de a se cucerii Ardealul pe scama domnitorului din statul vecin, Români iarăși vor lupta în contra fraților de un sânge și de o limbă. Se poate!...

Cu acest se poate să-și bată capul politicianii maghiari, pentru că el reclamă o mulțămire perfectă a elementului românesc din statul ungar. Facă-ni-se deci situația atât de plăcută în statul din care facem parte, încât să nu ezităm în caz de nece-

sitate a lupta iarăși, apărându-l, chiar și în contra fraților noștri! Cu bunăvoință, cu dreptate și sinceritate vrem să fim tratați în statul nostru, în casa noastră, iar nu cu suspiciuni și cu acuzați lipsite de orice temei, în contra ridicării cărora trebuie să protestăm cu toată tăria dictată de nevinovăția noastră.

Despre statornicia în credința strămoșească.

Predică rostită cu ocazia ținerii conferinței preoțești a tractului Hunedoara, la 25 Iunie (8 Iulie n.) în comuna Ghelariu, când s'a făcut și sfințirea bisericii din comuna aceasta.

De Gheorghe Rain, preot.
(Urmare).

Pe acest harnic român și bun creștin, dorit'au și alții ca să-l aibă. Apoi se știe, că nu prea putem numi pe cineva al nostru, dacă nu e de legea noastră.

Deci cei ce pândeau după Constantin și l' doriau de al lor, dorit'au, ca el să-și lapede legea moștenită dela tatăl său, dorit'au să se lapede de botezul cu care s'a botezat. Și cei, cari au dorit acest lucru plin de rușine au fost Tătarii cei păgâni...

Aceștia se încearcă mai întâiu cu vorbe măgulitoare, cu făgădueli deșerte a se apropia de acest mare suflet, dar văzând că încercarea lor este zadarnică, recurg la armele siluirei. Dar, înălțate suflete al meu, ridică-te suflete creștin, și privește cu sfințenie la un strălucit străbun al tău!... Văzând păgânii că Constantin nu voiește de bună voie a-și lăsa ce are mai scump: legea lui —, vreau să-l înduplece cum am spus, cu puterea. Mai întâiu îi răpesc averile cele mari, lăsându-l din om bogat ce era, om sărac peritor de foame. Acum îi spun, că de va trece la legea lor, îndoită avuție va primi în locul celei răpite, iar de nu, își va pierde chiar și viața, dimpreună cu soția lui și cu toți patru feciori ai sei.

Stânca, că este stâncă, și încă se clatină când e cutremur de pământ, însă harnicul nostru strămoș e mai tare decât stânca. El stă neclătit în legea în care s'a pomenit.

și muzică etc. Variează ideea din cunoscuta odă a lui Horațiu: Beatus ille qui procul negotiis...

Opitz preferă viața liniștită, dela țeară, celei sgomotoase de oraș. Fericit țărânul! exclamă el, apoi ne arată plăcerile împreunate cu traiul la țeară, în libera natură a lui Dumnezeu.

Dar deodată îl cuprinde dorul de patria sa germană. Scumpă patrie! când voi trăi eu în tine? Deja mă avânt, rămâi acum cu bine, tu veche Dacie! Iar dă, domnule Lisabon, să rămâi ce ai fost: scumpul meu amic. Ce se cetește aici, cât de rău ar fi, totuși se ateste în viitor fidela mea prietenie, când nimic nu va mai fi din noi.

Aceiași căldură și simpatie, care transpiră din poemul „Zlatna”, a depus-o Opitz și în alt op al său intitulat „Beschreibung der Erde”. Acesta l-a edat în colaborare cu W. Hochmann.

Faptul, că altă peană mai dexteră a apreciat încă înainte cu câteva decenii cuprinsul numitului op voluminos, întrucât acela se refere la noi Români, mă dispensează a mai reveni la el. Numai un

FOIȘOARĂ.

Carmen.

Mireasa mea albă cu chipul bălău,
scultă a nopții povață,
linuți spune glia în poveștile ei
i tainelor ei n'ovăță.
Nu simți tu fiorul ce'n tremur prelung
răsare 'n adâncuri de ape,
dăsuțului cerii cum vine și 'n drum
lurcăde vieți să desgroape?

Și dragostea mure — ascunsă pornire
de simț pământului poartă;
ceasul când glia în truda ei mută
vieți și firăna sa moartă;
Și clipa când vechiul prisos de viață
a straturii de flori se adună.
And bobot stălnic de spice răsare
îmbind în pacea de lună.

umina și cântul nuntesc peste fire
în zori de evlavie sfântă,
cu hrana de aur e bolta încinsă
iarba răședilor cântă.
Și lumina o mândră biserică largă,
iar plopii străeri la irugă,
iar preoți cântă în odăjdii de praznic
a brațe nălate spre rugă...

Mireasa mea albă cu chipul bălău,
In fața lor blândă și dragă,
Smerită să-și piece genunchii trudiți
Și dragostea noastră pribeagă;
Și cerul și glia ne-ascultă pe noi,
Și marginea zării albastre
Aprinde-o sfioasă făclie de veghe
Și 'n drumul nădejților noastre.

Noi suntem copii pământului bun,
Drumeți ai poruncilor firii,
Și 'n sufletul nostru-i acelaș îndemn
Ce 'nvie pe câmp trandafirii.
Stăpână e firea ce bolta aprinde
Și seamănă flori în dumbrăvă,
Iar dragostea noastră-i un picur senin
Din veciniciu-i cântec de slavă!

Octavian Goga.

Martin Opitz și Românii.

Conferență publică ținută în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii” din Sibiu Duminecă la 11 Martie n. 1906.

De Ioan Baptist Boiu.

(Fine).

Poporul nostru dela țeară este după părerea lui Opitz simplu (adecă fără carte), deștept dela fire, dar nu prea vorbăreț.

Turbând de mânie contrarii lui Constantin, și în tovarășia ingerilor întunecului, iată că și fac în adevăr aceea cu ce s'au lăudat. În fața bunului și iubitorului tată taie capetele, și varsă sângele nevinovat la toți patru feciorii lui. Cărmă vieața și a scumpei sale soții. Și iată strămoșul nostru cel cu multe avuții, cel fericit cu soție iubitoare și patru feciori draguți, acum sărac fără avere, fără ajutor, fără prietin care să-l mângăie!..

El plânge. Ochii lui blânzi sunt ca două izvoare de munte. Și ce credeți, doară îi pare rău că n'a ascultat de sfătuitorii lui, ca să și fi cruțat fericirea? ?Nu!

Lacrămile lui nici nu sunt lacrimi de durere, ele sunt de mare bucurie pentru dânsul. El vede, și simte că acești slăbănogi tocmai acea comoară nu i-au putut-o răpi, după care ținteau. Se bucură, că soția lui, feciorii lui, au trecut la Dumnezeu ducând cu dânsii comoara. Se bucură, că vede de pe acum, și chiar de pe pământ, ce l'așteaptă sus la Dumnezeu, pentru că poate să țină atât de tare la comoara ce trebuie să o ducă acolo cu sine! Da, fraților, el se bucură să poată muri cu întreagă gloata sa în legea lui gr. or. românească, ca astfel cu aceia și prin aceia să ajungă la lăcașurile cerești. Și acum se și apropie acel ceas; dar pentru că el în adevăr mare mucenic să fie, contrarii lui nici nu l'omoară dintr'o dată, ci îl chinuesc. Trag pielea de pe el de viu și întreagă, ca de pe mielul de jertfă, i-o umplu apoi cu paie și punându-o înaintea lui răd și își bat joc de el... Dar el cu toate durerile ce l'torturau, văzându-și fericirea ce l'așteaptă, plin de încredere în Dumnezeu, le spune acum păgânilor:

„Tatărime liftă rea
Deți mână și carnea mea
Nu mă las de legea mea.
Să știți că a murit creștin
Brancoveanu Constantin“.

Spuneți-mi acum iubitorilor creștini, cari dintre sfinții mucenici au fost mai tari în credință, decât acest străbun al nostru? Fericit este el pentru acea tare credință și strânsă alipire către legea lui. Numele lui lădat va fi de toată suflarea până va fi român pe pământ. Strălucit este înăi mai pe sus de toate sufletul lui curat în lăcașurile părintelui ceresc.

Dar să cercăm, că oare mai aproape aște vom noi credință tare ca la Constantin? Fraților, nici nu e lipsă să căutăm mult. Priviți la aceste ziduri mute ale acestei biserici. De ar putea vorbi acești păreți tăcuți cum ne-ar povesti ei despre țaria credinței strămoșilor vostri de aici din Gbelaria, și de prin acest jur! Cum ne-ar spune acești păreți, că nu este pusă în ei peatră — o singură peatră — care să nu fie stropită cu lacrămile amare ale obidiților și necăjiților vostri părinți! Cum ne-ar povesti, cât erau aceia de săraci, că nu aveau, decât sufletul în oase. Și apoi nici nu erau ei liberi ca voi astăzi. gramazul lor eră juguit ca a boului, de amarni jug al robăgiei... brațele lor toate

singur pasaj îmi permit a cită aici, care l'au preluat din discursul ținut la inaugurarea muzeului de dl I. St. Șuluțu, venerabilul președinte al „Asociațiunii“ noastre:

„Din această mestecătură din care poporul valah își trage originea sa se dezvoltă capete, cari sunt clasice și s'ar putea folosi de model pentru piatră scumpă. Capete, cari și înălțându-se ascund ceea ce pe din afară ne strată: căci o minte, o judecată mai ageră, o ușurință de a înțelege repede, împreună cu o purtare îndemnată, precum vedem câteodată la cel mai de rând Valah, nicăiri nu vom găsi“.

Caracteristica scrierilor lui Opitz este sinceritatea și iubirea de adevăr. Iar celce posedă aceste nobile calități, își asigură pentru totdeauna un titlu de recunoștință în inimă poporului nostru, care după zisa unui poet român — a fost, este și va rămâne:

A Romei viță veche
Sădită în Carpați. (Z. Boiu).

roase de grelele lanțuri... Toate ni-le-ar povesti aceste ziduri... Dar ne-ar spune tot odată și aceia, că acei părinți ai vostri aveau totuși o rază de lumină, ei scântee de mângăiere ce le îndulcea vieața, legea lor gr. or. românească... Și iată, că prin tot năcazul, prin toate neajunsurile, ei frumoasă biserică au ridicat, ca în acea sta și prin aceasta să își țină credința și legea primită dela părinți și să o lase voauă fiilor și nepoților lor de moștenire scumpă. Să o lase voauă cu limbă de moarte, ca să o păstrați și voi și să țineți la ea, ca la înșasi vieața voastră, precum au făcut ei.

Deci cu ce sunteți datori și voi lui Dumnezeu și pomenirii părinților și moșilor vostri? Cu ce alta, dacă nu cu aceea, ca să țineți și voi tot cu asemenea țarie și putere la legea voastră, la biserica voastră?

Mângăiat este sufletul nostru, când vedem, că și voi vă iubiți legea și credința, când vedem că și vouă vă este scumpă biserica aceasta, dovediți deci că sunteți vrednici următori ai harnicilor vostri strămoși. Această biserică zidită de aceia, și reparată acum de voi atât de frumos, este mărturie vie despre acest adevăr.

Dar, de altă parte cu sufletul îndurerat, și plini de mahnire și îngrijire trebuie să vedem, că mai cu seamă prin aceste părți se află câte unii printre voi slabi de inger, cari fac să se clatine sufletele — să se scuture oasele părinților lor repausați, prin fapta nesocotită, că se lapădă de legea lor. Mai cu seamă acest lucru trist ne-a adus pe noi astăzi aici la voi, Iubiți ascultători!

Pentru aceasta ne-am lăsat noi — după zisa scripturii — cele 99 oi, adică pe parohienii din satele noastre, pentru că nește păstori cu durere, să căutăm pe a suta, pe — cea răătăcită — adică pe aceia dintre voi, cari au început a se arăta slabi în credința lor, cari au început a cugetă, că nu e nimica în aceea, ați lăpădă botezul sau legea și a trece la alta. Am venit să-i căutăm pe aceia și aflându-i, să-i chemăm cu glasul părintelui adevărat îndărăt, și să le mărturisim adevărul“.

Iubite creștine! Strămoșul tău Constantin — după cum auziți — suferă cu răbdare a i-se lua averea cea mare întreagă, el privește liniștit cum se varsă sângele nevinovat al iubiților sei fii, al scumpei sale soții, răbdă însuși chinuri amare, ba răbdă moarte, numai să poată rămâne, și trece la Dumnezeu cu legea în care s'a pomenit. Iar tu, strănepotul lui de astăzi, care nu ai să rabzi nici un năcaz pentru că ții la acea lege, ești în stare să zici, că mai bucuros te desparți de acea comoară, de legea ta dulce, de cât să suporti mica și neînsemnata sarcină de 25 creștari, ca taxă sidoxială și drept dar și onorar pentru acei părinți adevărați ai tăi, cari ziua noaptea priveghiază pentru fericirea ta. Ești în stare să zici, că frângi sfânta verigă, care ține legat sufletul tău de sufletul tatălui tău și al mamei tale, adeseori pentru lucruri de nimica.

Iubiți ascultători! Domnul și Stăpânul, care a făcut pământul, Domnul și Stăpânul, care a întins cerul ca o piele pe deasupra lui, și care a făcut toate câte sunt în cer și pe pământ, a așezat și lăsat și legi sau rânduieli, cărora trebuie să se supună fiecare om. Și dacă ne dăm seama bine și suntem cu luare aminte, apoi vedem, că toate faptele lui Dumnezeuști așa lucră și se dezvoltă după cum le-a fost hotărâtă legea dată lor de Dumnezeu. În peatra din stâncile acestor băieșaguri de aici dela voi, cine știe câte mii de ani vor fi trecut, de când a sădit mâna lui Dumnezeu acel fier, pe care cu ciocanele și mașinăriile îl alegeți acum din ea spre folosul omenimei, și acel fier, tot fier a rămas, până în ziua de astăzi!..

Nu a trecut la legea altora, nu s'a schimbat în sare, nici în var, nici în nimic altceva. Nu, căci stăpânul care l'a făcut fier la lăsat să fie, și fier a rămas și va rămâne până va fi pământul. Priviți la un strat cu multe feliuri de flori. Deși sunt acele grămădite la olaltă, și

neavând loc își împletesc florile din capete, — ele legea lor dictată de Dumnezeu și-o țin!! Căci spuneți-mi văzut-ați, auzit-ați sau pomenit-ați când-va în vieața ca în firul de busuioac să înflorească trandafir?

Nici odată!!.. Apoi dacă aceste fapuri moarte să țin așa tare de legea lor, cu cât așteaptă Dumnezeu mai mult dela tine iubite creștine, care ai minte înțeleghătoare și suflet nemuritor, să ții la legea ta?

Când ai venit în lume și-ai îmbrăcat sufletul cu alba cămașă a legii tale prin Stul. botez.

Această cămașă sufletească nu și-o poți arunca și schimba cu alta, căci alt botez doar nu mai poți avea. Deci, tu lăpădându-ți și desbrăcându-ți sufletul de acea haină, — de legea în care te ai botezat, — vei ajunge a stă gol și rușinat înaintea Stăpânului tău!..

Negreșit îți va zice: „prietine, cum ai intrat la mine fără haină de nuntă“?... Adecă, cum nu te rușinezi a stă gol înaintea mea? Cum a-i îndrăznit a-ți desbrăca cămașa botezului tău? Și negreșit vei anzi năpraznica judecată: „luați pe acest gol și fără haină de nuntă, și-l aruncați în întunerecul cel mai din afară, unde este plânsul vecinic și scrâșnirea“!

Legea, fraților, legea și credința este legătura sfântă, care leagă om cu om, și pe pământ și în cer. Da, și în Cer! căci cari am fost de o lege și de o credință la olaltă vom fi, la olaltă ne vom veseli și în ceruri... „Aștept învierea morților și viața veacului ce-va să fie“... Așa zice bunul creștin în toată ziua în rugăciunea „Credeului“.

(Va urma).

Conferența interparlamentară.

Luni, 23 Iulie n. s'a întrunit la Londra în sala cea mare din Westminster a XIV conferență internațională a deputaților tuturor parlamentelor din lume. De rândul acesta s'au prezentat pentru prima oară și deputați japonezi, împreună cu mai mulți colegi ai lor din America de Nord și de Sud.

Lucrările acestui parlament al parlamentelor vor fi de cea mai mare însemnătate pentru lumea întreagă.

E vorba ca toate litigiile dintre națiuni să se rezolve pe cale pacifică. Dar înainte de a vedea care e programul conferenței, să facem istoricul acestui soi de congres internațional.

Ca mai la toate lucrurile, începuturile uniunii interparlamentare au fost din cele mai modeste. Eră într'o zi de toamnă, la 31 Octomvrie 1888, când 20 de deputați francezi și 10 englezi se întruniră într'o sală a unui hotel din Paris. Deputații francezi aveau ca președinte pe Frédéric Passy, iar deputații englezi pe Randal Cremer.

Ei se întruniseră ca să constituie un tribunal de arbitraj anglo-francez.

În decursul desbaterilor s'a propus apoi, ca la 1889 să fie invitați la Paris deputații tuturor parlamentelor, pentru că ideea arbitrajului să se răspândească și mai departe. Când a auzit Gladstone de întrunirea din Paris a exclamat: „31 Octomvrie 1888 are să fie o zi istorică!“ Dezvoltarea ce au luat-o de atunci conferențele interparlamentare i-a dat dreptate. Dreptate a avut și Frédéric Passy când la 1888 a zis: „Ideia de pace umblă acum în Omnibus, va veni însă timpul când ea va umbla în echipajele regilor“.

În adevăr, uniunea interparlamentară, care a luat naștere într'o simplă sală de hotel, acum își serbează intrarea în venerabila și antică sală din Westminster, stându-i la dispoziție echipajele regelui Angliei.

Lucrările conferenței interparlamentare vor avea un efect deciziv asupra apropiatei conferențe internaționale din Haga. Deputații vor lua în dezbateri chestiunea unui tribunal de arbitraj obligator, a desarmamentului parțial, precum și a altor chestii privitoare la reglementarea războiului în caz de necesitate.

Reprezentanții parlamentelor din lu-

mea întreagă mai plânse încă și altel. Astfel ei nu vor ca să rămână o simplă societate particulară; ei vor să dea lucrurilor o autoritate mai mare, la prestigiu internațional, căutând să transforme uniunea interparlamentară într'un Parlament mondial internațional.

Ajunge ca 2000 de bărbați a și ai diferitelor națiuni civilizate să se înnească și să declare că ei sunt reprez. tanții unei colectivități pe cale de a deveni internațională. Nimeni nu le va contesta ambiția să ia direcția internațională a chestiilor ce despart atâtea popoare și de a le da o soluție în sens pacific.

Conferența dela Londra va fi deci în curând nucleul constitutiv al unui congres european, dar în sens mai larg decât limitele Europei. Ea va deveni o putere internațională centrală, oia în jurul căreia se va învârti întreaga lume civilizată. Se poate, că tendințele centrifugale nu vor lipsi, dar totuși ele, împreună cu forțele centripetale vor întări mișcarea ce va gravita în jurul oiei. Că cât se va afirma mai bine, mai puternic congresul european, cu atât va contribui la victoria moralei și la combaterea forței brute.

Unul din primele puncte ale programului conferenței dela Londra e înțelegerea grupului american în parlamentul internațional. Despre aceasta mai fusese vorba și anul trecut, dar atunci nu s'a putut realiza, de oare ce nu există încă un fel de parlament internațional. După propunerea italianului Pandolfi, s'a admis însă, ca uniunea interparlamentară să se considere ca un parlament internațional. De astădată la Londra statutele uniunii se vor modifica în acest sens. În obștul acesta sentimentul de răspundere al uniunii se întărește și deciziunile ei vor căpăta o însemnătate mai mare.

Membrii acestui parlament internațional nu pot fi de cât deputați în activitate. Cei cari își vor fi pierdut mandatele lor, trebuie să lase din parlamentul internațional. Cauza este, că între acest parlament și cele ale diferitelor țări trebuie să fie un contact continuu. Deciziunile ce se vor lua în el, trebuie să se dea la îndeplinire în parlamentele tuturor Statelor.

Uniunea interparlamentară va dispune de un buget propriu al său, care va fi furnizat de fiecare Stat aderent. Banii se vor folosi la facerea de anchete, rapoarte etc.

Rămâne bine înțeles, că uniunea interparlamentară nu va dispune de cât de forță morală. Vor fi unii cari vor zice că numai atâtea n'ajunge. Aceștia se înșală însă asupra spiritului timpului în care trăim.

Observând bine lumea noastră vom vedea, că forța morală stăpânește mai mult decât milioanele de baionete și mule de tunuri din cauza cărora Europa a căpătat fizionomia hipocritică ce o are azi.

„Secolul“.

NOUȚĂȚI

Din parlament. După ce casa de sus a votat în ședința ținută Sămbătă, atât budgetul anului curent, cât și celelalte legi votate de dietă, camera ungară mai ține o ședință scurtă, astăzi ori mâine, pentru a lua act despre hotărârile casei de sus, și apoi intră în vacanțe. Consiliul de miniștri a hotărât, ca vacanțele să dureze până la 10 Octomvrie. Primministrul Weckerle pleacă astăzi la Ischl, pentru a face raport Majestății Sale despre cele săvârșite din partea parlamentului și despre situația politică din țară.

† Vasilie Zehar, avocat în Dicio-Sânt-Mărtin, unul dintre cei mai distinși fruntași ai neamului nostru, conducătorul Românilor din comitatul Târnava-mare, a decedat Joi seara în Frauentbad. A fost om iubitor de adevăr și de dreptate, apărător energic și conștient al intereselor poporului român, și cu regret că nu vor lua act despre tristul eveniment toți căți l'au cunoscut. Din partea familiei s'a dat următorul anunț funebru:

Subscribiți cu inimă zdrobită de durere aduc la cunoștința tuturor rudenilor, amicilor și cunoșcuților, că prea iubitul și în veci neuitatul lor soț, tată, zecra, frate,

unchiu și cumnat *Vasilie Zehan*, avocat, membru fondator al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, directorul despărțământului D. Sănmărtin al aceleiași Asociațiuni, membru în directoriul „fundațiunii suluțane”, membru ordinar al societății pentru crearea unui fond de teatru român, membru virilist în comitetul jurisdicțional din comitatul Târnavi-mici etc. — după lungi și grele suferințe în al 63-lea an al etății și al 13-lea an al fericitei sale căsătorii a doua și-a dat nobilul suflet în mâinile creatorului în 26 Iulie st. n. departe de patria sa și de iubiiți sei copilași încă minorenii. Rămășițele pământești ale scumpului și mult regretatului defunct se vor transporta dela Franzensbad din Bohemia și în 30 Iulie st. n. la ora 5 după amiază se vor ridica dela gara Dicsőszentmárton așezându-se spre vecinică odihnă în cimiterul din loc. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Dicsőszentmárton la 27 Iulie st. n. 1906. v.d. Aneta V. Zehan născ. Popp jalnică soție. Irina Fincu, născ. Zehan, Vasilie Eugen și Emilia Gabriela ca fiu și fiice, Victor Fincu ca ginere. Petru Zehan, Maria Zehan, Ioan Zehan, frați și nepoți. Gheorghe Popp și soția Hareti n. Teodorescu, Dr. Dumitru Popp și soția Elena n. Bogdan, Emil Popp și soția Carolina născ. Fincu, Maria Popp și soțul ei Dumitru Muntean, Silvia Popp și soțul ei Teodor V. Păcățian, Valeria Popp și soțul ei Gavril Maier, Iuliu Popp, ca cumnați și cumnate.

„Crezul Românului”. Acum de curând a fost reprodus din „Amicul Tinerimei”, foaie care apare în București, România, sub direcțiunea dlui director de școale *I. Moisil*, aproape de toate ziarele din regatul român și dela noi, un *credeu politic*, despre care în „Amicul Tinerimei”, unde a fost publicat întâiu, se spune, că „fiecare tinăr român ar trebui să se obișnuiască a spune în fiecare sară, pe lângă rugăciunile câtră înaltul creator încă și acest credeu al Românului”. Firește, ziarele cari l-au reprodus, l-au dat ca produs literar al dlui *Moisil*. În dragul adevarului venim însă să facem constatarea, că și dl *Moisil* a reprodus numai acest crez politic, și anume din „Calindariul Poporului” de pe anul 1902, unde a apărut întâiu, compus fiind de dl *Victor Lazar*, care tocmai pentru acest credeu și pentru biografia lui *Butean*, publicată în același calindăr, a trebuit să stee cinci luni de zile în temnița de stat din Seghedin.

Dar. Dl Dr. *Ion Fruma* adv. în Sibiu, din prilejul logodnei sale cu dsoara *Livia Moldovan*, fca fostului protoprezbiter din *Ignita*, a dăruit pe seama mesei studenților din Brașov suma de 20 cor.

Post de directoare. Comitetul reuniunii femeilor române din Brașov a deschis concurs nou pentru ocuparea postului de directoare la internatul de fete. Beneficiul e 800 cor. leafă, locuință și toată întreținerea. Terminul de concurs e 2/15 August.

Dar pentru biserică. Credinciosul *Aron Macra* și soția *Floarea* din parohia Căinelul de sus, protoprezbiteratul Zărandului, au donat pe sama sfintei noastre biserici un apostol legat, cu litere latine, 10 coroane și un rând de vestiminte preoțești în preț de 100 coroane. Pentru această nobilă faptă în numele comitetului parohial și al poporului le exprim și pe această cale cea mai deplină și sinceră mulțumită și recunoștință. Căinelul de sus la 15/28 Iulie 1906. *Dionisie Mateș*, paroh rom. gr. ort.

Barabás căzut. Vestitul șovinist dela Arad a perdut dintr'odată două ceruri. De cel dela Arad a fost abzis și a candidat din nou la cercul VII din Buda-pesta. Joi a fost alegere și la Arad, cercul rămas vacant, unde a fost ales Dr. Müller Károly, cel mai mare antagonist al lui Barabás, și la Pesta, unde a ieșit biruitor Eötvös Kár. cu 3173 voturi. Barabás a căpătat numai 2540.

La expoziție vor veni în luna Sept. primarii orașelor Roma, Milano și Veneția. Cu acest prilej o comisie aleasă de consiliul comunal al Romei va aduce cinstite orașului București o lupoaică de bronz, simbolul Romei.

Petrecere de vară va aranjă tinerimea studioasă din Poiana Sibiului Duminecă în 23 Iulie v. în pădurea „Staule”. Taxa de intrare benevolă. Invitări speciale nu se fac. Petrecerea la caz de timp nefavorabil se va ține în sala școlii. E angajată muzica din Bratei. Venitul de desunat, pentru zidirea bisericii cele nouă.

Societate studențească. În București s'a constituit în zilele acestea o so-

cietate a tuturor studenților univerzitari, care are scopul să unească toate societățile întruna singură eliminând orice influențe ale partidelor politice.

Examen pedagogic de stat au făcut cu succes foarte bun la institutul din Székely-Keresztur trei învățători români: Gedeon Henteș, Ion Popa și Ion Murășan.

Emanciparea. În America s'a izbit emanciparea femeilor de inconvenientul, că cele mai multe fete emancipate rămân nemăritate. În anul trecut școl. a avut univerzitatea din Chicago 1060 de eleve, dintre cari s'au măritat însă abia 170. Asta merge an de an. Fetele s'au desgustat de emancipare și s'a pornit între ele curentul de a se lăsa de școală prea multă și mai bine să se mărite.

Bancă nouă. Fruntașii români din Buteni și jur au hotărât înființarea unui institut de credit cu un capital social de 100 mii cor. Adunarea constituantă se va ține în 15 Sept.

Numire. Ministrul de interne a numit de dsoara Dr. Valeria Curtățu medic la asilul de copii din Ghiula. E prima româncă din Ungaria doctor în medicină.

Școală comercială se va deschide în 1 Sept. în Constantinopol — spun ziarele din România.

Bucurie tristă. În timpul din urmă toată lumea din Holanda saltă de bucurie că regina *Wilhelmina* se apropiă de pragul bucuriei familiare, de a da țării moștenitor. O telegramă vestește însă că Marți s'a întâmplat nenorocirea, că copilul s'a născut fără vreme, mort. Regina e bolnavă.

Oraș nesănătos. Cel mai nesănătos oraș din Europa este Madrid. Vara are călduri caniculare, iarna frig nesuportabil. Acestea le cauzează stradele înguste. Aci nu se ține nici o seamă de vrun serviciu sanitar, igienă, odăile murdare și bolnave, traiul rău, consumația falsificată. Urmarea e că pe când în alte orașe mor la an la o mie de oameni 20, în Madrid mor 40 la aceeași măsură.

Aur îngropat. În comuna Sisești s'au aflat la săparea unui fundament 16 bucăți de aur fiecare învalite în sdrențe. Cum au ajuns acolo nu se știe.

Catastrofă. Un tren accelerat de pe malul lacului de diamant din America a sărit din șine la o cotitură, s'a izbit de stâncă și s'a prăbușit în adâncime de 150 metri în lac. S'a prăpădit o mulțime de oameni.

Foc uriaș a bântuit în apropiete de Petersburg în Rusia. Au ars cinci mii de edificii și s'au prăpădit peste 600 de oameni.

Sinucidere curioasă. La japonezi dintre modurile de sinucidere se cultivă cu predilecție aruncarea în craterale Vulcanelor. Ei cred că în chipul acesta, spulberați în cenușe, se pot apropia mai curând și mai ușor de cer. Sinucigașii de multe ori fac cale de sute de kilometri pe jos până la un vulcan unde se aruncă cu zimbetul mulțumirii pe buze în clocoțal înfricoșat al craterului.

Viața lungă. O statistică americană se ocupă cu datele traiului din diferitele țări și ajunge la constatarea că oamenii cari trăiesc mai mult sunt în statele balcanice. În Bulgaria sunt pe an cam 3883 bătrâni peste 100 de ani, în România 1084, în Serbia 578. Apoi Franța are la an cam 213, Spania 400, Anglia 146, Islanda 570. Țările de nord au și mai puțini. Scoția 26, Norvegia 23, Suedia 18, Dania abia 2, iar vestita Elveție nici unul.

Din public.†)

Mulțumite publice.

Cu ocaziunea examenului dela școala poporală română gr. or. din Brad, tractul Zărand, domnul Dr. Ioan Papp, avocat în loc, a binevoit a da ca premii pentru elevii și elevele cu calcul foarte bun suma de 36 coroane, care s'a și împărțit în ziua de 4 Iunie v. a. c. pe lângă alte premii în cărți date din partea bisericii.

Generosului donator i se exprimă profundă mulțumită.

Brad, la 20 Iulie 1906

Ioan German
epitrop.

Comitetul parohial din comuna bisericească *Berghiu* aduce și pe calea aceea-

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

sta credincioșilor duși în America cea mai călduroasă mulțumită pentru sumele trimise de acolo pe seama bisericii din comuna numită. Au trimis ajutoare următorii:

Nicolae Coman, din Berghiu, George Dăian, din Oarda-de-sus, Ioan Cecian, din Ghirbom, Ioan Stoia, din Oarda-săsească, fiecare câte 2 fl. 50 cr.; Simeon Ionuțiu 60 cr., Simeon Morariu, Simeon Manis, ambii câte 62 cr., toți din Chirpăr; Pavel Logojan, din Oarda-de-sus, Nicolae Oancea, din Dumitra, Todor Necifor, din Straja, Gavrilă Hiliaga, din Dai-rom, Zevedein Cipu, din Dai, Ioan Dobrota, din Ghirbom, George Hătegan, din Oarda-de-sus, fiecare câte 1 fl. 25 cr.; Petru Dămian 25 cr., Ioan Drăghiciu 62 cr., Nicolae Sărbu 62 cr., toți din Sebeșul-săsesc; Elisapta Cosma, din Sângătin 1 fl. 25 cr.; Ioan Stănescă, Moiaș Muntean, ambii din Apoldul-mic; Titu Dateș, din Arpașul-de-sus, fiecare câte 62 cr.; Alexandru Furar 25 cr., Aconte Dateș 62 cr., ambii din Arpașul-de-sus; Ioan Solia, din Micăsă 25 cr., Augustin Păulea, din Făget 62 cr., Constantin Savea, din Făget 25 cr., Ioan Mihaiu, din Lunca 25 cr.; George Surdu, din Bertan 52 cr., Simeon Opincariu, din Sebeșul-săsesc 1 fl. 25 cr., Ioan Copăcian, din Adamș, Savu Moga, din Răhău, Nicolae Staicu, din Sebeșul-săsesc, Nicolae Dragomir, din Armeni, Dionisie Nandra, din Rășinari, fiecare câte 62 cr.; Mihailă Bohoiu, din Doștat 1 fl. 25 cr., Iosif Cunța, din Săsăuș 62 cr., Ioan Pancian, din Doștat 50 cr., Ilie Opriș, Vasile Opriș, ambii din Armeni, Nicolae Farcaș, din Sângătin, fiecare câte 62 cr., George Muntean, din Armeni 50 cr., Teod. Popa, din Apoldul-mic, Nicolae Reponțan, din Sângătin, ambii câte 62 cr.; George Simerica, Călugăr, din Țartaiea 37 cr., Ioan Irimie, din Pianul-de-jos, 25 cr., Pavel Lapodnig, din Moldova 37 cr., Vasile Capătă, din Săsciori 50 cr., Ninnu Nanciu, Savu Nanciu, Panfilie Panfilie, toți din Pianul-de-jos, Simeon Dura, din Pianul-de-sus, Nicolae Suman, din Doștat, fiecare câte 62 cr., Iosif Săbău, din Vingard 1 fl. 25 cr., Nicolae Coțofana, din Avrig, George Oarga, din Seuș, ambii câte 75 cr., Ioan Suciu, Nicolae Radu, ambii câte 62 cr., din Vingard, Ioan Murășan, din Ohaba, 1 fl. 25 cr., Ioan Bonzan, Nicolae Bonzan, ambii câte 25 cr., din Cința, Ioan Iosif, din Avrig 37 cr., Lazar Bonzan, din Cința, George Nanu, George Vasile, din Arpașul-de-jos, ambii câte 25 cr., George și Eva Milea, din Vestem, Petru Susan, din Oarda-de-sus, ambii câte 62 cr., Teodor Teodor, din Straja 37 cr., Simeon David, din Chirpăr, Gligor Lancrăjan, din Pantoș, Ioan Muntean, din Avrig, Chirion Margițiu, din Chirpăr, Vasile Hulea, din Heneg, Nechifor Fulea, din Heneg, Nicolae Muntean, din Topârcea, Iosif Pinte, din Blaj, George Radu, din Opud, fiecare câte 62 cr., Panfilie Gligore, din Straja 1 fl. 25 cr., Vasile Cucui, din Cetatea-de baltă 25 cr., Teofil Stoia, din Taun 62 cr., Ioan Costea, din Sâncel 25 cr., Eftimie Popa, din Făget, 62 cr., Ioan Senia, din Făget 1 fl. 25 cr., Nicolae Datu, din Topârcea 62 cr., Ioan Tosca, Dumitru Pîstea, ambii câte 25 cr., din Micăsasa, Augustin Roșu, din Țapu 50 cr., Mihail Onicie, 25 cr., Ioan Vasile 50 cr., Vasile Gabor 62 cr., Vasile Gabor lui Ioan 50 cr., toți din Lunca; Augustin Niscuta, din Igistorf 62 cr., Vasile Negru, din Berghiu 2 fl. 50 cr., Ioan Muntean, Nicolae Muntean, ambii câte 62 cr., din Heneg, Aurelia Heprian, Țățana Sijman, Dozofteiu Sijman, fiecare câte 1 fl. 25 cr., toți din Berghiu. Aurel Budula, din Heneg 75 cr., Nicolae Urluc, din Ruși 62 cr., Mihailă Ferezan, din Sighișoara 37 cr., Filimon Aron, din Igistorf 62 cr., Ioan Brezoiu, din Vard, Nicolae Schiau, ambii câte 62 cr., Ioan Oros 37 cr., ambii din Ichistur, Ilie Abeto Oros, din Igistorf 1 fl. 25 cr., Ioan Branzia, din Sebeșul-săs. 25 cr., Ioan Breazu, din Răhău 37 cr., Miron Nistor, din Gijasa-de-sus, Ioan Clailuț, din Igistorf, ambii câte 62 cr., Samoilă Costantin, din Igistorf 37 cr., Chirilă Radu, Vasile Vințan, ambii câte 2 fl. 50 cr., din Berghiu, Ioan Miclea, din Igistorf 62 cr., Alexandru Penția, Ioan Vințan, Nicolae Lancrăjan, fiecare câte 2 fl. 50 cr., Dobran Donu 2 fl., toți din Berghiu, Simeon Dragomir, din Heneg 62 cr., Nicolae Grozia, din Ohaba 62 cr., Petru Morariu, din Laz 1 fl. 25 cr., George Cămpian, Vasile Coman, Lojin Saician, fiecare câte 2 fl. 50 cr., toți din Berghiu, Ioan Nestodiu, Tanasie Mocin, Ilisie Brad, Ilie Miclea, Ioan Mani, Tanasie Balu, fiecare câte 62 cr., Tanasie Bunea 25 cr., toți din Nou român, Corneliu Cazac, din Bruin 25 cr., Ioan Gergel, din Proștea 62 cr., Todosei Bondea, din Nou-român 25 cr., Moiaș Tatu, din Vecerdan 1 fl. 25 cr., Nicolae Ursu, Ilie Todor, Ioan Popa Nițu, fiecare câte 62 cr., Ilie Androne 25 cr., toți din Pianul-de-jos, Vintilă Sas, din Sebeșul-săs. 75 cr., George Țărian, din Berghiu 1 fl. 25 cr., Ioan Ganga, Simeon Core, ambii câte 75 cr., din Heneg, Ioan

Țintea, din Săsăuș 2 fl. 50 cr., Ioan Hulea, din Heneg 62 cr., Stefan Dragomir, din Ohaba 62 cr., Valeriu Teușan, Ioan Geușan, ambii câte 1 fl. 25 cr., din Berghiu, Ioan Popa, din Rășinari, Vas. Pandrea, din Mărgineni, ambii câte 62 cr., Tovie Popa, Partenie Pascu, Ioan Popa, toți din Beșinău, Vasile Broșcoțan, Stefu Vasile, ambii din Ohaba, Miron Todința, din Chirpăr, fiecare câte 62 cr. Suma totală 125 florini.

Religioși și credincioși poporeni din comuna Vulceș (tractul Devei), au fost și sunt cuprinși de-o durere mare sufletească văzânduși biserica lor, casa lui Dumnezeu în stare slabă. — Impuls durerii au dat și recunoașterea de sine în ce privește starea lor materială la care nici de cum nu pot recurge în cazul când numai ar trebui să-și renouiască biserica, decum să își edifice una nouă.

În starea aceasta dureroasă și află în una din Dumineca anului trecut nobilul și evlaviosul și bunul creștin, dl August de Herbay, notar cercual, care sădi în inima poporului o bună speranță și mângăiere prin aceea că îl sfătuie, ca toți întrunindu-se să adune ei între ei din puținul lor în Dumineci și sărbători bani, bucate, etc. astfel înființând un fond. Acesta cu timpul crescând pe lângă un alt ajutor ar putea edifica o nouă sfințită casă Domnului. Ideia sublimă fu sămănată pe pământ roditor, poporeni începură a doua cu toate ocaziunile binevenite bani bucate, donează astăzi și vor donă și mai departe, pentru mărșul și sfântul scop.

Ca inițiatori și contributori sunt următorii prea stimati Domni și Doamne:

August de Herbay, notar cercual, Vețel 30 cor., Iulius de Herbay cu stim. soția sa Lucreția, Arad, Silviu de Herbay, major Serejevo, fiecare câte 25 cor., Dimitrie de Herbay, căpitan Alba-Iulia, 20 cor., văduva Maria de Herbay, Arad, Raveca Berariu, Vulceș, fiecare câte 10 cor., Bordean Pál, Deva, Iuliu Weinstein, Vețel, câte 6 cor., Mihaiu Seracin sub col. Teodor Filipescu, chimist, ambii din Serejevo, Enea P. Botta, paroh Sard, fiecare câte 5 cor. Augustin Degan, inv. Vețel, Nicolae Sas loc Alba-Iulia, câte 4 cor., Izidor Socolean, conzilier, Cornel de Cosmuța, secretari ambii din Serejevo, câte 3 cor., Eugen cav. de Zotta, concep., Pop Alamor, ambii din Serejevo, Demetriu Fhenian, Alba-Iulia, Petru Boanca, Vulceș, fiecare câte 2 cor., Bogoevic K. oficiant, Nichitescu preot, ambii din Serejevo, N. N., Alba-Iulia fiecare câte 1 cor., Offizirs Messe 50 Reg. 6 cor., N. N., Alba-Iulia 80 fl., Gheorghe Barb, jude com., Gheorghe Bucur, ec. din Vulcea, fiecare câte 2 cor. 70 fl., Ioan Căntălărie, Petru Barb, Ioviță Mariș, Romul Pădurean, Gheorghe Tera, Aron Tera, Petru Pniți, economii din Velceș câte 1 cor. 70 fl., Ioachim Popa, Nicolae Barb, Sofia Fera, Petru Cionca, Creștina Sărb, Ioan Turc Vasi Seșne, Petru Zászloczy din Vulceș economii, fiecare câte 1 cor., Nistor Stef, Petru Fera, Aron Boanca, Adam Barb, Arsenie Boanca, Aron și Avel Căntălărie, Gheorghe Josan, Sofia Cimponer, Petra Gațiu, economii fiecare câte 80 fl., Ioan Beles, 70 fl., Ioan Barb, Rozalia Barb, Petru Danciu, Asinefta Josan, Mihaiu Pădurean, fiecare câte 60 fl., Mihaiu Nicoara, 50 fl., Stefan Brate, Sana, câte 40 fl., G. Pădurean, Petruța Pădurean, Iosif Lupșa, Treja Pădurean, Gheorghe Zászloczy, fiecare câte 30 fileri; Nicolae Danci, Ioan Petrean, Petru Muntean, Veronica Barb, Ioan Nicoară, Nicolae Pădurean l. Vasile, Lazar Iunie, Iulia Popa, fiecare câte 20 fileri; Șeulean Vasile Leșne, Borca Ioachim, fiecare câte 10 fileri.

Pe lângă suma încursă din beneficiile acestea s'a mai adăugat și un venit comunal de 153 cor. 2 fileri.

Tuturor marinoșilor contributori în numele comitetului bisericesc și întregului popor din Vulceș le aducem și pe cale publică tributul de mulțumire și recunoștință. Dumnezeu să dăruiască credincioșilor contributori răsplata adevărată pentru fapta aceasta frumoasă a lor.

Vulceș, la 4/17 Iulie 1906.

George Bucur
cassiar.

Dimitrie Berariu
paroh gr. ort. român.

Cărți și reviste.

Cultura arborilor roditori de Dr. Dim. G. Ionescu. Ed. II. E broșura a 30-a din biblioteca poporală a administrației domeniilor Coroanei din România. Stă sub direcțiunea dlui Ion Calinderu. Broșura e foarte bună, cuprinde toate instrucțiunile necesare pentru cultura pomilor.

Nr. 75—1906.

[182] 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 20 zile pentru ocuparea posturilor vacante de învățători, din următoarele comune bisericesti din tractul Hațegului:

1. Petrila-Brad, și eventual și Petrila lunca-de-sus, 2. Ohaba-de-sub-peatra și filia Ciopea, 3. Federi-Fizești, 4. Lunecani, 5. Valea Sângeriu-Grid, 6. Sânta-Măria-de-peatră.

Emolumentele sunt: salar 600 coroane, cuartir și lemne de foc.

Suplicele să se trimită la subsemnatul oficiu protopresbiterial.

Hațeg, în 12 Iulie 1906.

În conțelegere cu comitetele parohiale. Oficiul protopresbiterial gr. or. al Hațegului.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Nr. 91—1906 of. ppresb.

[166] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Fănațe, salar anual 600 cor., 300 cor. din repartitie, iar 300 cor. ajutor dela stat, cuartir liber în edificiul școlai și 12 metri cubici de lemne de foc pentru încălzitul locuinței și a salei de prelegere.

2. Curtuișul-mic, salar anual 600 cor., 200 cor. din repartitie, 100 cor. din fondul parhial, iar 300 cor. ajutor dela stat, cuartir liber în edificiul școlai și o jumătate vatră de lemne din pădurea urbarialistilor pentru încălzirea școlai și a locuinței învățăto-rești.

3. Peteritea, salar anual 600 cor., 100 cor. din repartitie, 500 cor. ajutor dela stat, cuartir liber în edificiul școlai și lemnele de lipsă pentru încălzit.

Refectanții la vre-unul din aceste posturi vor avea a se prezenta în comuna respectivă în o zi de Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și în tipic.

Cel instituit va avea să țină școala de repetiție și să instruiască pe elevi în cântările liturgice și să cânte cu ei în biserică.

Eventuale pretenziuni la cuincuenale, să se amintească în petițiunea de concurs.

Petenții au să aștearnă în termenul deschis cererile instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Lăpușul-unguresc, 25 Iunie 1906. Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Cetății-de-peatră, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Duma
adm. ppresb.

Nr. 400—1906

[169] 3—3

Concurs

Pentru întregirea ambelor posturi de învățători din clasa I și a II-a dela școala confesională gr. or. din Purcăreni, protopresbiteratul Brașovului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Fiind posturile învățăto-rești împreunate cu cele de cantor, învățătorii aleși vor avea a presta și serviciul de cantor. Duminecă și sârbătorela la serviciul utreniei împreunat cu liturgia ambii iar în zilele de lucru fiecare pe rând cu săptămâna.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt 600 cor. salar anual pentru un învățător, plătit lunar anticipativ dela epistropia parohială gr. or. plus remunerațiunea după serviciul cantoral, conform protocolului comitetului parohial din 17 Iunie 1901, precum și cuartir.

Concurenții au să-și aștearnă rugărilor lor, instruite conform normelor din vigoare în termenul sus indicat la oficiul protopresbiterial competent. În rugare au să amintească că nu vor face pretenziune la cuincuenal decât numai după un serviciu neîntrerupt de 5 ani la această școală dela alegere.

Brașov, 1 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiterial al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Voina
protopresbiter.

Nr. 430—1906.

[170] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești vacante în comunele mai jos înferate din protopresbiteratul gr. or. Bistrița se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Blășfalăul de sus cu salar de 600 coroane dela popor, cuartir, grădină de legume și lemne de foc.

2. Buduș cu salar de 600 coroane dela popor, cuartir și lemne de foc.

3. Cusma, cu salar de 400 coroane dela popor, 200 coroane ajutor dela stat, cuartir și grădină de legume și lemne de foc.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian

4. Galați, cu salar de 600 coroane dela popor, cuartir, grădină și lemne de foc.

5. Ida mare cu salar de 600 coroane, cuartir și (legume) grădină.

Concurenții au a-și înainta suplicele instruite conform legii în termenul deschis la oficiul protopresbiterial subsemnat și ca să facă cunoștință cu poporul și să-și arete dexteritatea în cântările bisericesti, au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Bistriței.

Bistrița, în 30 Iunie 1906.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Simion Monda
protopresbiter.

Nr. 98—1906

[171] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățăto-rești din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Treștia, salar anual 600 cor., 230 coroane din repartitie, iar 370 cor. din ajutorul dela stat, cuartir liber în edificiul școlai, grădină de legumi 1/4 jugăr cat. și un stângin cubic de lemne pentru încălzit.

2. Valeni, salar anual 600 cor., 300 cor. din repartitie, iar 300 cor. ajutor dela stat, cuartir liber în edificiul școlai și lemne de încălzit.

Refectanții la vre-unul din aceste posturi vor avea a se prezenta în comuna respectivă în o zi de Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic. Cel instituit va să țină școala de repetiție și să instruiască pe elevi în cântările liturgice și să cânte cu ei în biserică.

Eventuale pretenziuni la cuincuenale să se amintească în petițiunea de concurs.

Petenții au să aștearnă în termenul deschis cererile instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Lăpușul-unguresc, 26 Iunie 1906.

Oficiul protopresbiterial greco oriental al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Vasile Duma
adm. ppresb.

Nr. 90—1906 of. ppresb.

[172] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopresbiter al tractului gr. or. Cetatea de peatră se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Venitele parohiei centrale Boreut, statorite în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

2. Dotațiunea protopresbiterială, statorbită prin concluzul sinodului arhidiecezan din 21 Aprilie 1900, Nr. prot. 116, în suma de 1000 cor., din cari 600 cor. se solvesc din fondul general administrativ al arhidiecezei; iar suma de 400 cor. se solvește dela parohii conform deciziunii sinodului protopresbiterial din 18 Iunie 1906 Nr. prot. 20.

3. Taxele, recerute pentru vizitațiunea canonică odată pe an dela 31 parohii matere a 10 coroane, taxe pentru azistarea la examene a 10 coroane, observând, că vizitațiunea canonică are să se facă de regulă în luna Septemvrie, iar nicidecât deodată cu luarea examenelor dela finea anului școlar.

4. Alte accidentii și exmisiuni. Refectanții, cu calificatiunea normată în §-ul 53 din Statutul Organic și concluzul congresual din anul 1888 Nr. prot. 111, au a-și înainta cererile instruite conform normelor în vigoare până la termenul indicat preaveneratului conzistor arhidiecezan.

Din ședința comitetului protopresbiterial al tractului greco oriental al Cetății de peatră, ținută la 23 Iunie 1906.

Lăpușul-unguresc, la 23 Iunie 1906.

Vasile Duma Dr. Gavril Buzura
administrator protop. notar.
ca prezident.

Nr. 309—1906

[173] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățăto-rești din comunele de mai jos din protopresbiteratul Branului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Râșnov, 2 posturi de învățători, cari pe lângă calificatiunea prescriasă de lege să aibă cel puțin 4 clase medii cu succes bun, să țină școala de repetiție, să propună pomăritul, legumăritul, să instruiască pe copii în cântări și să cânte cu ei în Dumineci și sârbători la biserică, salar anual 500 cor. și 11 jugăre catastrale pământ (fănațe), care pământ învățătorul are drept să-l lase în folosința bisericii în schimb pentru 112 coroane anual, apoi 80 cor. relut de cuartir și 3 stângini de lemne.

2. Moeciul-superior, un post de învățător, care să poată conduce și strana în Dumineci și sârbători, deasemenea să instruiască și să cânte și cu elevii la sf. liturgie, salar anual de 600 cor. cari se vor solvi tot la câte 1/4 an din următoarele izvoare: a) 200 cor. din fondul comunal, b) 200 cor. din taxele copiilor obligați la școala de toate zilele și de repetițiune a 1 cor. 60 bani, c) restul de 200 cor. a se cere ajutor sau dela preaveneratul conzistor sau dela stat, cuartir în edificiul școlai și 2 stângini de lemne.

Cuincuenalele prescise de lege se vor socoti numai după anii de serviciu neîntrerupt ca învățători definitivi în numitele comune.

Refectanții la aceste posturi au a-și așterne cererile instruite conform legii în termenul sus amintit la subsemnatul oficiu.

Zernești, 4 Iulie v. 1906.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Branului, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Dan
adm. protop.

Nr. 106 și 141—1906.

[174] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor vacante la școalele centrale române din Brașov se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

a) La școala comercială superioară: E de ocupat un post de profesor pentru catedra de limba maghiară și germână.

b) La școalele primare: E de ocupat un post de învățător și un post de învățătoare pentru lucrul de mână la școala de fetețe.

Concurenții își vor adresa petițiile lor Eforiei școlare și le vor însoți cu următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi, că sunt Români de confesiunea gr. or.

2. Atestat de moralitate.

3. Atestat medical, că sunt deplin sănătoși.

4. Revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiunilor bisericesti-școlare și regulamentelor în vigoare și la cas, că Eforia școlară va pretinde, se deobligă a propune și la celelalte școale, cari stau sub administrația Eforiei.

5. Pentru concurenții de sub a) diploma de profesor conform art. de lege XXX din 1883, respective conform regulamentului ministerial pentru școalele comerciale din 1895, sau întrucât nu ar avea încă diplomă, cel puțin atestatul despre examenul fundamental dimpreună cu absolutoriul.

6. Pentru concurenții de sub b) atestat de calificatiune învățăto-rească, eventual și alte documente recomandatoare.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Pentru profesorii ordinari în timpul serviciului provizor (provăzut în § 30 al legii de instrucțiuni) salar anual de 1800 coroane, iar dela ocuparea definitivă a postului de profesor ordinar salar anual de 2400 cor., cinci cuincuenii de câte 200 cor., bani de cuartir 400 cor. anual și drept de penziune conform statutelor în vigoare la școalele noastre, pe timpul de serviciu ca profesor suplinitor 1600 coroane anual.

2. Pentru învățători în timpul serviciului de provizori, salar anual de 1000 coroane, fără alte emolumente și dela ocuparea definitivă a postului de învățător ordinar salar anual de 1200 cor., cinci cuincuenii de câte 120 cor. și bani de cuartir 240 cor. dreptul de penziune au să-și lă reguleze la stat, în fine pentru timpul de serviciu ca învățător suplent 800 cor. fără alte emolumente.

3. Pentru învățătoarea de lucru de mână salar anual de 800 cor. fără alte emolumente.

Brașov, din ședința Eforiei școlare, ținută la 6 Iulie v. 1906.

**Eforia școalelor centrale
române ort. răsăritene.**

Nr. 692

[177] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului pe învățător ambulant la școala confesională gr. or. din Loamnăș cu filia Mândra, protopresbiteratul Sibiiului, conform rezoluțiunei ven. conz. arhid. dtto 6 Iulie a. c. Nr. 6104 șc., escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele: Salar anual 600 cor., cuartir liber în edificiul școlar, 2 stângini de lemne, jumătate din venitul grădinei de pomărit, și grădină de legumi lângă școală.

Refectanții la acest post își vor așterne rugărilor concursuale, instruite în senzul legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Cuincuenalele se vor compută numai după 5 ani de serviciu îndepliniți la această școală.

Sibiiu, Iulie 1906.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Sibiiului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresbiter.

Nr. 429—1906.

[178] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școalele confesionale gr. or. române din comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Brașovului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Herman, un post de învățător. Salar de 600 coroane plătit din cassa bisericii în rate trilonare anticipative. — Relut de cuartir 50 coroane. În loc de 1/2 jug. grădină, în bani 8 cor. 28 bani Remunerațiune, cantorală în număr 45 cor. și venitele laterale 30 cor.

Învățătorul are să conducă strana în biserică în săptămâna, în care va fi de rând.

2. Stupini-Brașov un post de învățător. Salar anual solvit din cassa bisericii în rate lunare anticipative 600 coroane; din venitele cantorală 200 coroane; cuartir în edificiul școlai, grădină și 3 stângini de lemne, din cari se va încăzi și școala.

Învățătorul va îndeplini și serviciul de cantor.

Cuincuenalele se compută numai dela instituirea definitivă și serviciul neîntrerupt în comuna respectivă.

Concurenții au să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare poporului în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări.

Brașov în 5 Iulie 1906.

Oficiul protopresbiterial al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Vasile Voina
protopresbiter.

Nr. 174—1906.

[179] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățător la școala română gr. or. din opidul Hunedoara, se excrie prin aceasta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele pentru acest post împreunat cu cantoralul sunt: Salar anual de 600 coroane, solvit anticipativ pe fiecare lună din cassa bisericii și relut de cuartir și lemne 120 cor., iar pentru instruirea și conducerea corului vocal bisericesc o remunerație de 20 cor. solvibilă anticipativ în două rate semestrale.

Dela învățătorul, care va fi instituit la postul acesta se cere să fie cântăreț bun, obligat fiind să ocupe și locul de cantor, și ca atare când nu e ocupat cu școala sau cu corul, în Dumineci și sârbători e dator a conduce regulat și cântările din strănă.

Cuincuenalele se vor compută numai dela instituirea definitivă și serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurenții au să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial, și înainte de alegere a se prezenta poporului în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Hunedoarei, în conțelegere cu comitetul parohial.

Hunedoara, la 6/19 Iulie 1906.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 13—1906.

[180] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de cl. I, din Cristian, protopresbiteratul Sibiiului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B, pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor, instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiterial în termenul indicat.

Concurenții să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică spre a celebra respective a predică.

Cristian, din ședința comitetului parohial, gr. or. ținută la 9 Iulie 1906.

Zacharie Morariu Ieronim Nemeș
prez. comit. par. not. comit. par.

Nr. 695.

Cu știrea și consenzul subscrișului.

Sibiiu, 11 Iulie 1906.

Ioan Papiu
protopresbiter.

Un tinăr român

cu câteva clase reale sau gimnaziale se aplică imediat ca practicant în
**Librăria arhidiecezană
din Sibiiu (Nagyszeben).**

Petițiile să fie scrise cu mâna proprie.